

Téměř všechny mateřské školy udržovaly dle vyjádření jejich ředitelů nějaký kontakt s rodiči, přičemž školy, které poskytovaly pravidelnou nabídku rozvojových aktivit, byly s rodiči v kontaktu častěji a intenzivněji. Pro kontakt s rodiči mateřské školy využívaly zejména své webové stránky, e-maily a telefon, případně sociální sítě.

Zásadním zjištěním jsou rozdíly v komunikaci mateřských škol s nižším a vyšším počtem dětí. Přestože počet dětí v jedné třídě se lišit nemusí, ukazuje se, že mateřské školy s nižším celkovým počtem dětí častěji využívají osobnější komunikaci.

Více než polovině mateřských škol se z jejich pohledu vzdělávání na dálku² daří. Částečnou nespokojenost uvedl jen zlomek mateřských škol. Nejvyšší míru spokojenosti s tím, jak je škola dle názoru jejího ředitele ve vzdělávání úspěšná, vykazují menší mateřské školy s počtem do 30 dětí, kde je také nejméně časté, že by škola neměla zpětnou informaci o úspěšnosti vzdělávání z pohledu rodičů.

Ředitelé některých mateřských škol současně vyjadřovali přesvědčení, že centrální instituce na segment předškolního vzdělávání zapoměly a že mateřským školám nebyly poskytovány ani dostatečné informace, ani elementární metodická podpora.

3 Význam předškolního vzdělávání v mimořádné situaci

Jak již bylo uvedeno, pro předškolní vzdělávání, na rozdíl od vyšších stupňů vzdělávání, nebyl v době vyhlášení nouzového stavu v České republice vydán žádný zákaz fyzické přítomnosti dětí v předškolním vzdělávání nebo závazný pokyn k plošnému uzavření mateřských škol.³ Rozhodnutí o uzavření či omezení provozu mateřské školy, stejně jako případná organizace vzdělávání na dálku, bylo zcela na jednotlivých ředitelích. Stávající situace byla nová a komplikovaná nejen pro mateřské školy, ale zejména pro rodiče a jejich děti. Mnoho rodin čelilo novým skutečnostem a řešilo, jak předškolní děti v době nouzového stavu doma smysluplně zabavit a případně i nějakým způsobem vzdělávat a jak to všechno vhodně propojit s dalšími osobními i pracovními povinnostmi, které rodiče mají, včetně případné podpory ve vzdělávání starších dětí plnicích školní docházku na vyšších stupních vzdělávání.

Zásadní v tomto období bylo zachovat příjemné rodinné prostředí pro výchovu a vzdělávání, ve kterém mají děti pocit jistoty a bezpečí. Velký význam pro děti předškolního věku pak měla rovněž podpora jejich spontaneity a tvořivosti. Rodiče mohli využívat běžné činnosti, které doma vykonávají a při nichž se dítě naučí mnoho dovedností potřebných pro praktický život a samostatnost (např. při vaření, stolování, uklízení, skládání prádla apod.). Zároveň mohli denní program cíleně obohatit o další činnosti, jako jsou např. čtení, povídky, pohybové aktivity, tvoření, výtvarné aktivity, hry s obrázky, čísly nebo písmeny apod.

Primárním úkolem mateřských škol v této době tedy bylo nabízet inspirace k různorodým rozvojovým aktivitám, a podpořit tak rodiče v zajištění vhodných podnětů pro vzdělávání dětí v domácím prostředí. Poskytovaná inspirace měla zásadní význam zejména pro rodiny, které ji z různých důvodů hledaly, a nedařilo se jim vytvářet dostatek pestrých podnětů pro rozvoj dítěte.

² V textu je s pojmy vzdělávání na dálku, distanční vzdělávání či on-line vzdělávání pracováno zcela volně, bez vazby na terminologickou přesnost nebo legislativní ukotvení daných forem vzdělávání.

³ Vezmeme-li v úvahu výrazné odlišnosti v podmínkách mateřských škol v jednotlivých místech (zejména pokud jde o jejich velikost), je otázkou, zda by centrální rozhodnutí vůbec dokázalo daná specifika smysluplně postihnout. Do budoucna by tak bylo vhodné spíše posilovat manažerské kompetence ředitelů mateřských škol, protože jejich rozhodnutí budou vždy lépe odpovídat místní situaci.